Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vocabularius iuris utriusque

[Nürnberg], 4. Sept. 1481

N

urn:nbn:de:bsz:31-319946

Visual Library

Anciſci eſt ali-
quid acgrē. cōſequi vel adipiſci.
Unde dicit̃ nact⁹ ſum illā rē. id ē
adeptus ſum vel acquiſiui eam.

¶Natura dicit̃ multis modis. Uñz vis inſita re
bus ſimilia de ſimilib⁹ ꝓcreās. Secūdo ſtimu-
lus vel inſtinct⁹ nature ex ſenſualitate ꝓueniēs
ad appetendū ꝓcreādū vel educādū. Tercio in-
ſtinctus nature ex rōne ꝓueniēs. et eſt glo. j. di.
. j. Jus aūt naturale.

¶Naturalis dr̃ filius ex cōcubina q̄ in domo pro-
pria tenet̃ vnica q̄ſi loco vxoris. Et talis ī boīs
pr̄is ab inteſtato ſuccedit in duas vncias pater
ne ſubſtātie. ſi alij filij legittimi nec vxoris extēt
in bonis aūt mr̃nis cū filijs legittimis ſuccedit.

¶Natale dr̃ ſcriptura cū annis dñi et ꝑconizata
que dicebat luciū eſſe natū ingenuū. et ſic in le-
gendis ſctoꝝ intitulat̃ natale ſcti iacobi qñ mo-
ritur. q̄ſi tūc naſcat̃ nūq̄ʒ moritur⁹. vel dr̃ prima
natiuitas que ē de iure naturali. Et oēm homi-
nē dicit liberū. vñ cōſtitutū ē nō efficere manu-
miſſionē natalib⁹. i. ingenuitati. inſti. de inge. ī
ſi. Itē dicim⁹ ſeru⁹ iſte inſtituit̃ natalib⁹. i. liber
tati quā habet ex iure naturali. ff. de nata. l. ij.

¶Naulū eſt vectura ſiue ꝑciū qd̓ pſtat̃ ꝓ eadem
facta collatōe inter vectores vehentis ꝓ merce-
de nauigatōis illis q nauigiū exercēt vel ducūt.
Uñ ludo. de ro. in ſingularib⁹ ſuis dicit ad q̄ſti
onē talē nautā cōduxi. vel mulionē aut galeam
ad portandū familiā meā. Quid ſi moriat̃ aliq
in naui vtrū ꝓ illis nauta debeat naulū vel pen
ſionē hr̃e: Sub diſtinctōe rñdeo qꝛ ſi fit cōuen-
tio de illis ducēdis. vel ad tale locū deportādis.
tūc ꝓ mortuis nō dꝫ ſolui naulū. Si vero fit de
illis pactū ī naui ponēdis. tūc ſecus. Tercio ſi
dubitatur de verbis. tūc etiā debet̃ naulū. tex. ē
ſinglaris ī. l. ſi vehenda. ī pn̄. ff. ad. l. ro. de iac.
Simile dicetur de infāte nato ī naui. ff. locati. l.
ſi adeſt. §. ſi quis mulierem.

¶Nauta ē qui miſtrat naui vel ducit nauē. eā gu-
bernāo: et ea q̄ ad vſum ei⁹ ꝑtinēt faciens.

¶Nauticus tiberinus. ē qui nauigat in flumine
rome. vehendo in romā vl' extrahēdo ad caſtra
vt. C. de nau. tibe. l. ad caſtra. li. xj.

¶Nauticū fenus ē. qd̓ ꝓpter nauticam pecuniaꝫ
vel q̄ſi nauticam exigitur.

¶Nautica pecunia ē. q̄ periculo creditoris ī naui
gio ſuſcepto datur trahēda. Sꝫ q̄ſi nautica ē cū
ꝑiculū mutuate pecuie ī me recipio. ſi aliq̄ cōdi
tio nō exiſtat. puta ſi piſcator nō capiat piſces ⁊
huiuſmodi.

¶Naufragiū ē naue fracta ſubmerſio rerum ſiue
corpoꝝ. et dr̃ q̄ſi nauis fragiū. i. fractura.

¶Nauicularij ſeu naucleri ſunt. q trāſportāt pub
licas ſpēs ſm accur. C. de naui. pub. ſpe. tranſ.
l. j. ſup rub. Et dicūtur etiā illi q ante nouarias
ſpecies a ſuſceptorib⁹ in ꝓuincia accipere: ⁊ ro-
mam vel in caſtra vbi erāt milites deferre debe-
bant.

¶Nauſochomiū ē dom⁹ in q̄ iuuenes educant̃.

¶Neceſſitudo ē parētela vel cognatō. l. ñ ē ſin
gulis. ff. de regu. iu. vbi glo. ſic exponit.

¶Ne. ꝓut nō: capit̃. ff. de acqui. poſ. l. q abſenti.
. §. j. de hac cōdictōe vide. C. de indict. vi. tol. in
aut̃. cui relictum.

¶Nec implicat ſexū ꝯtrariū expſſe. vt no. in. l. iu-
ris ignorātia. C. qui admit. ad bo. poſ.

¶Negociū triplex ē. ſcꝫ cōmune. publicū. et priua
tū. Cōmune qd̓ ꝑtinet ad diſpoſitōem alicui⁹ re
gionis. Publicū qd̓ ꝑtinet ad regimē alicui⁹ ci-
uitatis. Sed priuatū qd̓ ꝑtinet ad priuatā ꝑſo-
nā. Et iſtis trib⁹ negocijs correſpōdet triplex di
ſpenſatio. ſcꝫ pollitica q̄ cōſiſtit in ꝓuiſiōe pluri
um ſeu totius cōitatis. et h̓ docet̃ in. viij. libris
polliticoꝝ areſ. Yconomica q̄ cōſiſtit ī diſpoſiti
one familie. Et habetur in duob⁹ libris ycono-
micoꝝ areſ. Et monaſtica vl' ethica q̄ cōſiſtit in
regimine ſuipſius tm̄. Et de illa tractatur. in. x.
libris ethicoꝝ eiuſdem.

¶Negociatio ē in cōmercijs ſicut negociūꝫ in di-
ſpenſatōe. Unde tam negociatio q̄ʒ negociū. ali
qñ ſignificat actōem alicuius rei. cui⁹ ꝯtrariū ē
ociū. Aliqñ actōꝫ ē idē qd̓ iurgiū litis. et dicit̃
quaſi negans ocium. c. forus. §. negocium. d̓ v̓.
ſig.

¶Negligētia ē eius qd̓ fieri debet vl' poteſt obmiſ
ſio.

¶Negatiua apud iuriſtas ē improbabilis. vt. vj.
. q. v. actor. C. de ꝓba. l. actor. de elec. bone mēo
rie. j. vbi dicit̃ negantis factū nulla eſt ꝓbatio.
ſubaudi directa. qꝛ qd̓ nihil ē. nō cadit in ſenſū
Unde ſciendū q̄ multiplex ē negatiua ſcꝫ facti.
dicti. iuris et qualitatis. et quedā mixta. quedā
pura. Unde negatiua facti duplex ē. ſcꝫ pura. q̄
habet determiatōꝫ tēporis loci vel alterius rei.
puta qꝛ ē coartata ad certas ꝑſonas de qua ē ca
ſus in. c. Tercio loco. de ꝓba. vbi coartatur ad
ꝑſonas capituli. Et illa ꝓbari pt̄ indirecte. ver.
gra. Si inſtrumētū exhibeatur. ꝯtinēs ſtipula-
tōem factā tali die vel loco. ar. c. ex tenore de te-
ſti. aut nō habeat aliquā taliū determiatōem. ⁊
tunc ꝓbari nō poteſt directe vel indirecte. Un-
de onus ꝓbandi transfertur in aduerſariū. et h̓
ideo. quia negociationū nō ſunt cauſe nec circū
ſtantie. que ſunt neceſſarie in ꝓbatione. vt ſi qs
dicit ſe nunq̄ʒ cōtraxiſſe cum bertha. vel non co-
gnouiſſe bertham que dicitur negatiua explica-
ta. de fri. et maleſi. c. j. Uel dicitur negatiua po-
ſitio. Eſt ei poſitio negatiua implicita. vt pono

ꝙ in electione tm̄ q̄tuoꝛ canonici p̄ſentes fuerit
vt in.c.cum eccleſia.de cau.poſ.et ꝓpꝛie. Quas
poſitões negatiuas iuris rigoꝛ repellit.ſ3 eqtas
eas admittit:ſi iudici videbitur.vt in.ca.j.ꝺ cō
ceſſio.libꝛo.vj. Etiam ibi.ſi aliqs dicat ſe ēē nō
citatū.et negatiua facti mixta dicit̃ que cum af-
firmatiua implicite miſcetur.vt illa que habet
affirmatiuā implicite.dicendo. Ego non renun
ciaui ſponte.quaſi dicat renūciaui coactus vl' in
uitus. Et hoc debet ꝓbari ab eo qui negat.c.ſu-
per hoc.ꝺ renunc. Sed negatiua iuris pꝛobari
poteſt.vt ſi dicat quis alicui nō potes eſſe teſtis.
debet hoc ꝓbare. Similiter ſi negetur emanci-
patio rite facta.et negans aliquis iuſte factum.
debet hoc ꝓbare qꝺ non ſit factum de iure ſ3 cō
tra ius.vt in.l.ab ea pte.§.j.ff.de ꝓba. vbi dici
tur.ab ea pte que dicit aduerſarium ſuum ab
aliquo iure ꝓhibitum eſſe ſpecialiter lege vel cō
ſtitutione ꝓbari opoꝛtere. Idem reſpōdet.ſi qs
negat emancipatõem recte factam.ꝓbationem
ip̄m p̄ſtare debēt.
¶Negatiua vero qualitatis duplex ē.ſcȝ aut qua
litatis intrinſece aut qualitatis extrinſece. De
qualitate intriſeca vt cū homo naſcitur. et tunc
pꝛeſumitur negatiua niſi ꝓbetur affirmatiua.
Unde ſi negat̃ ſcientia.ꝓbandū ē hoc examiati-
one iudicis de p̄hen. Cum ſm aplm. Si etas p
aſpectum coꝛpoꝛis. Si legitimitas.aut ſ3 is cui
legitimitas opponit̃ eſt ꝺ hoc infamatꝰ:et tūc co
gitur ſe purgare.c. bone p̄alle. Dicendo ergo.
Ille nō eſt ydoneus.nō ē legitimꝰ.nō ē ſoluen-
do ⁊c̃.ꝓbari debet ab eo qui dicit.qꝛ quilibet p̄-
ſumitur ydoneus bonus ⁊c̃. niſi cōtrarium pꝛo
betur.de p̄ſump. Dudum.de ſeruti.in oꝛ.fa.ca.
vnico.et niſi ius p̄ſumit in cōtrariū.ff.de dona.
inter vi.et vxo. Quintus.ff.de ꝓba. Si pactū.
et.l.ſi cirographū. Etiā iudex(qui habet hoc ex
officio ſuo cūcta rimari.c.iudicantem.xxx.q.v
et.xxiij.q.viij.occidit.ꝺ offi.dele.ſup q̄ſtionū.§.
intētionis)poteſt et debet(ſi viderit expedire)
interrogare ſup negatiua ar.ff.de interro.acci.
l.vbicūqȝ.et ca.cū iohānes de fi.inſtrum̄.vbi iu
dex facit interrogatõem quā etiā ps facere non
poterit.cum eſſet in cauſa cōcluſum. Faciūt no.
hoſti.et inno.in.c.ſup his.de accu. Et maxime
ſup negatiua vbi agit̃ de ſalute vel p̄iculo aīme
ar.de re iudi.c.latoꝛ.ad fi. Ex dictis elicitur ꝙ
quis in iudicio excuſat̃ a reſpōdendo poſitioni
negatiue.ideo:qꝛ q negat nō ponit ſed remouet
ſiue ſit negatiua implicita ſiue explicita.quā fa-
ciunt he dictōnes tm̄ ſolū ⁊c̃.et ſpe.ti.de poſiti-
onibus.§.viij.ſic pꝛobat neutrā pꝛedictaꝝ poni
poſſe. Nam poſitiones ſuccedunt in locū ꝓbati
onum vt i aut̃.de his qui ingrediūtur ad appel.
.§.fi.vñ id ſolū veniet in poſitõe qꝺ in ꝓbatio
ne. Sed negatiue vt pꝛedicitur nulla eſt directa
ꝓbatio ergo nec poſitio.et dat bal.rōe3.qꝛ r̄ſpō
ſio ad poſitionem fit ad releuandū ab onere ꝓ-
bandi. Sed poſitões negatiuas nō habet neceſ
ſe ꝓbare.ergo non ē ei reſpondendu3. Et ita di
cit ſentire glo.in.l.ij.in.§.quod obſeruari. C.de
iura.calum. Si vero haberet neceſſe pꝛobare.
tunc deberet reſponderi.vt.ca.de confeſſ.li.vj.
Item dicit negatiuam poſitionem eſſe.in q̄ po-
nitur dictio abſqȝ.vt no. Cy.l.actoꝛ. C.de pꝛo-
ba.in.iij.q.hoc verum:quando iſta dictō abſqȝ.
venit ad excluſione3 alicuius affirmatiue.et ita
ex ſe non implicat affirmatione3.ſecus ſi impli
caret illam.ver.grā. Pono ꝙ res fuit abſqȝ co
ꝙ ticium tali die percuterem. quia tota die fui
abſens alibi. Nam talis poſitō non dicitur me
ra negatiua.quia oritur ex affirmatiua ſcilicet
fui alibi. Et hoc tenet ſpe.in ti.de poſi.§. viden
dum.ꝺ.viij.fa.no.inſti.de inuti.ſti.§.item ver-
boꝛum. Item quia ponens illud quod ponit ſi
negatur neceſſe habet pꝛobare.l.actoꝛ.pꝛealle.
que eſt canoniſata.vj.q.vlti.actoꝛ.in qua dicit̃
actoꝛ quod aſſeuerat pꝛobare ſe non poſſe pꝛofi-
tendo reum neceſſitati monſtrandi contrarium
non aſtringit cum per rerum naturam factum
negantis pꝛobatio nulla ſit. Et ſicut pꝛopoſitio
negatiua vt pꝛedictum eſt:ſic etiam poſitio ne-
gatiua eſt tripler.ſcilicet facti.iuris et qualita-
tis. Et facti duplex.ſcil3 ſimplex et pura. Que
non habet determinationem loci tempoꝛis vel
rei conſimilis.vt illa.pono me non cognouiſſe
berthā.c.j.de frig.et maleſi.⁊c̃. De tali etia3 in
c. Cum eccleſia ſutrina de cau.poſ. Et alia im-
pura vel mixta.videlicet que eſt certo loco coar-
tata.vt in.c.pꝛopoſuiſti de pꝛoba.vbi per loci in-
ſpectionem pꝛobatur non cognita. Et habet i ſe
ſenſum affirmatiuum implicitum vt non cogni-
ta.i.virgo. Et dicit bar.de ſax.in.l.quicūqȝ pꝛe-
alle.ſe ſemper defendiſſe.ꝙ qui pꝛoponit negati
uam debet eam pꝛobare.etiam ſi non ſit coarta
ta loco vel tempoꝛe.quia intelligitur coartata
perſona pꝛoponentis per.c.pleriqȝ.ij.q.vij.vbi
boni viri ſufferunt peccata aliena et tacent.qꝛ
que ſciunt.iudicibus pꝛobare non poſſunt. Et
hoc ipſe idem concludit. ff.de ſer.fugi.l.p̄alle.
Ponat actoꝛ quicquid velit affirmatiue vel ne-
gatiue pꝛo intentione ſua fundanda.hoc pꝛoba
re debet. Et nota ꝙ antiqui doctoꝛes negatiua3
pꝛobari non poſſe intellexere per teſtes.. S3 ho
die iudex poteſt admittere poſitiones negati-
uas que non poſſunt pꝛobari niſi per confeſſio-
nem aduerſarij.ſi ſaltem hoc videatur ei equu3
et expediens. De hoc de temp.oꝛ.dilectus.de e-
ta.et qua.ca.vlti. Et eſt glo. antepenul.in.c.j.ꝺ
confeſſ.li.vj.

¶Nepos eſt filius filij vel filie. ſ neptis filia eo-
rundem. Etiam nepos capit̃ ꝓ filio fratris. c.
ij. de arbi. c. fundamenta. de elec. li. vj.
¶Nepos poſtumus eſt q pt⁹ mortem aui natus ẽ
ſupſtite ſuo patre.
¶Niſi quot modis capit̃ vide ꝑ dynum in re-
gula peccati. li. vj. ⁊ l. actione. C. de tranſact.
Nam quando dictio niſi ſequit̃ negatõnem. tũc
ſtat incluſiue. ⁊ ſic ponit reſpectum excipiendi.
vt in. c. poſtulaſti. ⁊ in. c. ſedes de reſcꝑ. c. roma
na. ỏ. ij. de appel. li. vj. Si vỏ p̃cedit affirmatiua
⁊ hoc reſpectu excipiendi: tunc p̃uat. c. j. de ap-
pel. c. ſi vỏ. de ſen. excom. cum ſimilib⁹. Item ſi
adijcit̃ orõni affirmatiue p̃uat. de teſti. ca. de te-
ſtib⁹ in fi. Quandoq3 nec ponit nec p̃uat. ij. q.
j. hec eſt ratio. Nam orõ p̃cedens non comple-
ctebat̃ illum caſum. Interdum ponit̃ ꝓ ſ. xxviij.
di. ſi deinde. Quandoq3 ꝓ ſi non. vt. c. p̃terea. ij.
de appel. ⁊ c. ꝗcunq3 de ſen. excõ. li. vj. Unde qñ
ponit̃ niſi in ſententijs ⁊ in vltimis volũtatib⁹.
videt̃ inducẽ ꝯditionem. ſecus in contractib⁹.
De hoc vide ꝑ dominũ dy. vbi. ſ. Et dictio niſi
componit̃ ex ni. i. non. ⁊ ſi. quaſi ſi non. Et ſu-
mit̃ tripliciter. Primo conditionalr̃. Secundo
exceptiue. Tercio his modis ſimul. Item con-
ditionalr̃ dupliciter. vel quo ad reſolutionem.
vel quo ad diſpoſitionem. Quo ad reſolutionẽ
ibi vendo tibi fundum ꝓ decem. niſi alius infra
menſem attulerit meliorem conditõnem. Nam
venditio eſt pura ſolutio conditionalis quia
reſoluit̃ vel reſcindit̃ ſi alius infra menſem at-
tulerit maius p̃cium. ſed non ſtabit venditõ. l.
ij. §. ſi in diem. ff. ꝓ emp. Item ibi lego. x. niſi
nauis ex aſia venerit infra menſem. diſpoſitio
eſt conditionalis. q2 ſenſus eſt. ſi non venerit:
legatum valeat ⁊ ꝑficiat̃. Similiter ibi. lego ni
ſi noluerit diſpoſitio conditionalis ⁊ legatum
conditionale. ⁊ eſt ſenſus. lego: ſi heres non
contradixerit. ſeu reprobauerit. ſicut appoſita
conditõne ſi capitolium non aſcenderit. l. fi. ff.
de condi. inſti. Item ibi. lego. x. adimo niſi na-
uis ex aſia venerit. ademptio eſt conditional̃.
Et eſt ſenſus. adimo legatu3 ⁊ nolo tenere ip̃m
ſi nauis venerit. ⁊ q2 ademptio eſt ſub conditi-
one. videt̃ datum ſub contraria conditione. l.
qb⁹ dieb⁹. §. q ticio. ff. de condi. ⁊ demon. Signi
ficat etiam exceptiue quando eximit ſeu tollit
aliquid quod eſt in orõne precedenti. vt non ſit
idem ius vel idem defectus. Et hoc dupliciter
vt p̃miſſum eſt. ſ. affirmatiue pt⁹ orõnem nega-
tiuam. ⁊ negatiue pt⁹ orõnem affirmatiuam. vt
null⁹ homo currit niſi ſortes. omnis homo mo
uet̃ niſi plato. fa. l. ij. C. de trãſac. ⁊ l. ſi eum in
fi. ff. ſi qs cautio. cum ibi no. Itẽ in p̃dictis vbi
refertur ad reſolutionem ⁊ ademptionem facit
conditionem. Et ſignificat etia3 aliqualiter ex-
ceptiue. ⁊ ſic condictionaliter ſignificat ⁊ exce-
ptiue ſimul.
¶Neophitus dr̃ nouus in fide. vt. xlviij. di. qm̃
a neos qỏ eſt nouum ⁊ phitos qỏ eſt fides. Itẽ
dr̃ nouus in religione. c. di. ſicut olim. ⁊ ꝓhibet̃
talis ordinari duab⁹ de cauſis. vt ponit Hoſ. in
ſum. de temp. or. §. ſeqt̃.
¶Nihilomin⁹ ⁊ nihilomagis differunt. quia pri-
mum includit affirmationem. ſecundum nega-
tionem. vt inſti. qui. non eſt permiſ. fa. teſta. §. j
in glo.
¶Nominator. i. elector officialiũ. vt. C. de pi.
nominato. l. j. ⁊. ij. li. xj.
¶Nomen qñq3 idem eſt qỏ ius debitoris. vt in. l.
a diuo pio. in plurib⁹. §. vbi dicit̃ ꝙ p̃mo debet̃
venire. i. vendi mobilia. ſecundo immobilia. ter
cio nomina. i. iura debitoꝝ ꝯdemnatoꝝ. ⁊ ſpã-
liter in. §. ſic cꝫ ⁊ ſequentib⁹. Item qñq3 nomẽ
idem eſt quod fama vt dicendo. melius eſt no-
men bonum q̃ʒ vngenta p̃cioſa Eccle. vij. Etia3
qñq3 capit̃ ꝓ nomine rei ꝓprio vel appellatiuo.
⁊ ſic dicit̃. nomen conſonans debet eſſe rei. xxj.
di. Cleros. de preben. cum ſcḋm aplm̃. inſti. de do
na. §. Eſt ⁊ aliud genus. xvij. q. j. ſi cupis. De
nomine ꝓprio dicit̃. ꝙ ſimilitudo nominis indu
cit affectionem. ff. de le. ij. l. cum filius. §. pater.
iuncta glo. ⁊. ff. de le. j. ſi quis in fundi vocabu-
lo. vbi dicit̃. ꝙ de nomine ꝓprio non eſt cura vel
de cognomine dum in ſubſtantia non erretur.
quia nomina hominum mutabilia ſunt rerum
aũt immobilia.
¶Nobilitas ſcḋm bar. de ſaxoferrato in tractatu
de nobilitate quem ꝯpoſuit circa. l. Si vt ꝓpo-
nis. C. de dig. li. xij. pt⁹ q̃tuor opiniones de no-
bilitate q̃s reprobat. Nobilitas eſt q̃litas illa-
ta ꝑ p̃ncipatum tenentem. q̃ qs vltra honeſtos
plebeos acceptus oñdit̃. Primo dr̃ qualitas. q2
pt̃ adeſſe vel abeſſe p̃ter ſubiecti corruptionem.
Nam mulier plebeya nubens nobili nobilis ef
ficit̃. l. mlieres. C. de dig. ⁊ l. femine. ff. ḋ ſena.
Et hi qb⁹ imꝑator de nouo ꝯcedit dignitatem.
vt in to. ti. p̃al. Ita mulier nobilis nubens ple-
beyo efficit̃ ignobilis. ſic ille q ꝓpter delictum
ꝑdit dignitatem. l. q̃tiens ⁊ l. iudices. C. co. ti.
Et ſic in aliq̃ tꝑe qs eſt nobilis in alio ignobil̃.
imo in vno loco ⁊ non in alio. vt ſarracen⁹ nobi
lis capt⁹ a xp̃iano. ẽ ignobilis ⁊ ſuꝰ. ⁊ ecõuerſo
dr̃ illata. q2 nullus a ſeipſo pt̃ hr̃e dignitatẽ vel
nobilitatem. ſ opt3 ꝙ ꝑ alteꝝ ꝯferat̃. imo q ſua
auctoritate aſſumet. i crimẽ falſi incidet̃. vt i. l.
iuliã maieſtatis. ff. de fal. ⁊ in re. iur. c. j. li. vj.
Et q2 digtas infert̃ i aliũ ex mera gr̃a ꝯcedẽtis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſcʒ principis qui nō recognoſcit ſupioꝛem. al's
eē ſupioꝛ cogeret inferioꝛem vt daret digtatē
ſic eſſe ex debito. Poſſunt tñ pcedere aliq̄ cauſe
ex cōgruo impellentes cōcedentem. vt ſunt vir-
tes ⁊ act⁹ virtuoſi. ff. de oꝛi. iur. l. ij. in penutil.
⁊ vlti. colū. ⁊c. Dicit̄ p pncipatum tenētē. Sed
pncipatum oīm tenet de⁹. q quandoqʒ nobilita-
tes ⁊ dignitates tpales immediate inſtituit qñ-
qʒ ali⁹ pnceps non recognoſcens ſupioꝛeʒ tpalem
Nam baro qui nō eſt miles. pōt certo caſu facē
militem. licet contrarium no. Cy. in. l. iij. C. de
here. tu. ⁊ bar. in. l. fi. C. vnde libe. vbi dicunt.
ꝙ q non ē doctoꝛ non poteſt facere doctoꝛem nec
militem q nō eſt miles. Poſſunt tñ reges vl' du
ces ex regnum ſuum in alienis partib' facē mi-
lites. qꝛ ea q̄ ſunt voluntarie iuriſdictionis. vt ē
facere militē. poſſunt exerceri extra territoꝛiū.
l. j. ⁊. ij. ff. de offi. pconſul. ⁊ lega. Dicit̄ q̄ quis
vltra honeſtos plebeyos. quia plebeyoꝝ qdaʒ
ſunt honeſti qdam viles. l. mulier. C. c. ti. licet
ḡ honeſti plebei ſint magis accepti. non tñ ſunt
nobiles. qꝛ nobilis eſt acceptus vltra honeſtos
plebeyos. Et dī accept⁹. qꝛ nobilitas ꝯſiſtit in
h ꝙ pnceps facit quē gratū ⁊ acceptū. licet in ci
uitatib' q̄ regūt̄ p pplm. nobiles ſint interdum
minus accepti ⁊ plus puniant̄ in penaꝝ impo-
ſitōe. Dicit̄ vltimo oñdit̄. qꝛ ſi quis p mille an-
nos viueret cum omnib' ꝟtutib'. ⁊ princeps eū
ſumme diligeret ⁊ acceptū haberet. tñ plebey⁹
remaneret donec in eū infert̄ dignitas nobili-
tatis p pncipē. p quā oñdit̄ acceptus vltra ple-
beyos. Et pōt oñſio fieri ꝟbis exp̄ſſis h ꝯtinen-
tib'. l. ille aūt. §. cū verbo. ff. de le. iij. Qñqʒ etiā
nō exp̄mit̄ verbis ⁊ tunc debet fieri aliq̄ actu h
q̄ſi de neceſſitate iportante. l. herede. §. pompo-
ni⁹. ff. de acq. here. vt ſi concedit̄ alicui officiuʒ
qd hʒ dignitatem vel nobilitatem annexam vt
comitatum ducatum. ⁊c. Cetera de nobilitate
videlicʒ quatuoꝛ opiniones ⁊ tres nobilitates.
Et q̄lit̄ aliqs debeat pbare nobilitatem vide.
in tractatu pall. Et vtrum nobilis p ingreſſuʒ
religionis pdat nobilitatem. vide lu. de ro. in
ſingularib' ſuis. bal. in. l. deo nob. C. de epi. ⁊
cle. Et ꝙ nō. fa. ff. de re. iur. l. iura. q̄ dicit. iura
ſanguinis nullo iure ciuili dirimi poſſunt. Et no
bilitas eſt q̄ddaʒ ius ſanguinis qd ē incōmuta-
bile. vt in. l. ius agnationis. ff. de pac. vide glo.
oꝛ. xxvij. q. ij. ſcripſit. xx. q. iij. preſens clericus. q̄
volunt ꝙ ſic. quas approbat ſpe. in ti. de ſtatu
mona. §. j. ꝟ. xj. Etiam domini de rota inter q̄s
talis q̄ſtio defacto fuit mota. allegabant duas
glo. apte volentes monachum nobilitateʒ pdē
Primam in. c. j. de purga. ſup ꝟ. ingenuus nō
eſt. Scdam in. c. ea q̄. de ſtatu regu. ſup ꝟ. pſo-

naꝝ delectu. Quib' tñ non obſtantib'. dñi de
rota ꝯtrarium determinarunt. p rōnem vt. ſ.
Non obtempare. i. non obedire. vt q ſciens non
paret vocat⁹ a dño vel iudice.
Non ſignificat negatiue ꝯmuniter. qꝛ aduerbi-
um negandi. Qñqʒ tñ etiam ſignificat affirma-
tiue. vt ibi. pmittis mihi decem ⁊ rñdes quare
non. l. j. §. j. ff. de ꝟ. obli. Nam ſenſus eſt ꝙ p-
mittis ⁊ ꝯſentis ſignificato ſumpto ex dictōne
q̄re. iuncta dictioni non. q. d. Non eſt rō negan
di. i. aſſentio. Et idem ibi ſi interrogat⁹ an ve-
lim adire hereditatem mihi delatam. rñdeam
cur non. videoꝛ adire hereditatem. Sec⁹ ſi di-
cerem. hec hereditas non diſplicet. Nam tunc
non videoꝛ adire. qꝛ nō ſeq̄t̄ non diſplicet ḡ pla
cet qꝛ eſt medium inter non diſplicere ⁊ placē.
ſcʒ non placere. ſic eſt medium inter velle ⁊ nol
le ſcʒ non velle. Nec ob. l. cū antea. C. de arbi.
vbi tex. dic. Non diſplicet. Et ptes ſnīaʒ ab ar-
bitro latam vident̄ approbare. qꝛ ibi non diſpli
cere capit̄ p placere. ⁊ h ex approbatōne arbitri
Etiam qñqʒ duplicat̄ dictio non. tunc ſignifi-
cat affirmatiue. l. duob'. ff. de ꝟ. ſig. Nam due
negationes faciunt vnam affirmatōʒ. qꝛ nega-
tio deſtruit negatōʒ niſi pbabili medio pferen-
tis inferat̄ voluntas. vt. l. j. C. de f. fugi. ⁊. ff. de
offi. p̄fec. vꝛbis. l. pmulgaris. ⁊. ff. de ſenato. l.
femine. Et de iureiu. Et ſi xp̄c in pn.
Notabilis. i. notatos vel infamis. c. ex pte ade
de teſti.
Non admitti ad ptem capit̄ p ipō qd eſt non
admitti facta diſtributione ad ptes. qñ ps cui
facta eſt non admittit̄. Vel ideo qꝛ in reꝝ natu
ra non eſt. vel qꝛ al's admitti non pt̄. ꝟ. ḡ. lega-
tum relictum eſt mihi ⁊ poſtumo. Poſtumus
exñs in vtero licet non admittat̄ ad partem. ſi-
gnificat tñ me tm̄ admittendum ad partem. l. ſi
duob'. in pn. ff. de le. j. Rō. qꝛ mihi ps tm̄ reli-
cta eſt. Et ſi dicat̄ deficit ꝯiunctus quia non ad
mittit̄. ergo pars eius mihi accreſcit ex diſpoſi
tione legantis. vtʒ in materia coniunctionum.
⁊ ſic admittar ego ad totum. Rñdet̄ ꝙ non de-
ficit ꝯiunctus in caſu p̄miſſo. quia ſpes eſt eum
naſci ⁊ admitti. Item ibi. teſtatoꝛ mihi ⁊ ei qui
capere non poteſt legat decem. ego ad quinqʒ
tm̄ admittar. l. Si ticio. ff. de le. ij. Et intelligit
bar. quod capere non poteſt. quia aufertur ei
res a teſtamento tanq̄ indigno. ⁊ ſi non admit
titur. loco eius admittit̄ fiſcus. ⁊ ſic pars eius
non deficit nec mihi accreſcit. Item ibi teſta-
toꝛ legat mihi ⁊ ſuo ſuo pꝛopꝛio. ego admittoꝛ
tm̄ ad partem. l. plures. §. Si coniunctum. ff.
de le. j. quia ex parte tm̄ mihi relictum eſt. ⁊ ps
coniuncta non omnino deficit. quia naturali-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ter ſeu de equitate ſibi debetur. Sed ibi legatur mihi ⁊ illi qui non eſt in rerum natura nec eſſe ſperatur. admittor ergo ad totum. l. Si duobꝰ pre‑alle. §. fi. ff. de le. j. Ratio quia pars coniuncta omnino deficit. Idem ergo in omni caſu in quo pars totaliter deficit. vel quia coniunctus moritur ante teſtatorem vel relictum eſt poſtumo q naſcitur abortiuus. vel ſi coniunctus repudiat quia tunc pars coniuncti omnino deficit. ⁊ ideo ꝓpter coniunctionem alteri parti accreſcit. licet de conſuetudine quarundam partium vt francie coniunctio non ſignificat ius accreſcendi. Ideo quantumcunqꝫ deficit pars vniꝰ alter tm̄ ad partem admittit̄ ſcꝫ ſibi relictam. Significat ergo non admitti ad partem ipſum coniunctum ad partem tm̄ vel ad totum admittendum prout hoc quodlibet medium probabile declarat.

Nolle ⁊ non velle differunt. quia nolo importat preciſe reſiſtentiaꝫ contemptum ⁊ omnimodam contradictionem vel repudiationem. ⁊ nō ſolum abſentiaꝫ voluntatis. Sed non volo tm̄ aliqualem ⁊ non omnimodaꝫ importat contradictionem. vt no. Io. an. de offi. dele. c. prudentiam. §. Serta. ſup. ṽ. nō velit. Et quandoqꝫ capitur nolo. vt etiam non importat p̄ciſe reſiſtentiam pro non volo. vt in. c. finem litibꝰ. de do. ⁊ contu. ibi nolit aut nequeat ſm Io. an. ⁊ ſequit̄ vinc̄. Similiter dormiens non vult legere tunc. ⁊ tamen expꝛ̄ſſe ſe legere nō negat. vt no. de ſpō. c. ij. Et dictio nolle componitur de non velle. Alij tamen talem ponunt differentiaꝫ dicentes ꝙ non velle ſignificat priuatiue. id eſt non eſſe voluntatem ſeu motum voluntatis. Sed nolle ſignificat poſitiue. id eſt eſſe motum non fieri vl̄ non obtinere illud de quo querit̄. Et per hoc dicunt doctores. ꝙ ſi heres deliberando de adeundo dicit ſe non velle adire. Hec verba non ſignificant repudiationem. quia non velle adire. eſt non habere motum animi ad adeundū. non autem per hoc ſequitur ꝙ repudiet. ſecus ſi dicat. Nolo adire quia ſenſus eſt. ꝙ habet motuꝫ animi ad non habendam hereditatem. ⁊ ideo ſignificat repudiationem. fa. l. filij. §. j. ff. ad tertu. ꝓpter hoc dicit lex. ꝙ inter velle ⁊ nolle eſt medium. ſcꝫ non velle ⁊ non nolle. l. j. §. ſcientiam. ff. de tribu. ac. Et hoc de ꝓprio ſignificato verbi. ſed ex circumſtantijs poſſunt recipi alia ſignificata.

Nota eſt idem qd̄ infamia.

Notare quandoqꝫ eſt reprehendere. c. fi. de ſortile. quandoqꝫ infamare. c. Accedens de purga. cano. quandoqꝫ conſiderare. c. Cum olim. ij. de offi. dele.

Notariꝰ eſt publica ꝑſona. quia eius officium ad publicam vtilitatem inuentum eſt. Et dicit̄ a notando. quod eſt negocia hominis publice ⁊ autentice in publicam ⁊ autenticam formam redigere. Et idem dicitur ſcriba a ſcribendo ⁊ tabellio ſeu tabellarius a tabula. Require ſup̄ locis ſuis.

Nothus dicit̄ illegittimus ⁊ ꝓprie de adulterio natus. ſicut dicitur notha febris que affligit vt quartana. non tamen eſt vera quartana. vt notat glo. in. §. ꝑſone vero. in fine. c. niſi cum pridem de renunci. Etiam dr̄ a nota. i. infamia qꝛ talis infamiam incurrit.

Notorium eſt triplex. quoddam eſt notorium preſumptionis. ſcꝫ quod eſt de euidentia iuris vehementis preſumptum. vt paternitas. filiatō vbi non reqrit̄ alia ꝓbatio. c. quoniam de filijs p̄ſbi. Nam hꝰ ꝙ qs ſit alicuiꝰ filius. non pt̄ vere ꝓbari. l. lucius. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. Unde filiꝰ eſt quem nuptie demonſtrant. ff. de in ius vo. l. quia ſemper in fi. Nam ſi vir ⁊ vxor aliquem infantem nutriunt. ⁊ dicunt eum filium eoꝝ eſſe tunc p̄ſumit̄ eoꝝ filius. Eſt ergo notorium preſumptionis euidentia rei euidenter a iure preſumpta. Aliud eſt notorium iuris ⁊ eſt clara iudicialis confeſſio. inconuincibilis ꝓbatio. ⁊ irretractibilis diffinitio. de quo ſcꝫ notorio quis damnatus eſt vel in iure confeſſus. Et ſic illud eſt duplex. videlicet ꝑ confeſſionem factam in iure. ⁊ ꝑ ſententiā iudicis. vt in. c. veſtra. de coha. cle. ⁊ muli. Tercium eſt notorium facti ſcꝫ quod commiſſum vel factum non dubitat̄ a populo vel maiori populi parte. ⁊ ꝑ euidentiaꝫ rei nulla poteſt tergiuerſatōne celari. Nec oportet ꝙ omnis circūſtantie facti ſint note. vt. c. vlti. de coha. cle. ⁊ muli. c. cum dilectus. de pur. ca. in fi. ij. q. j. manifeſta. ⁊. c. ſe. Et illud notorium eſt triplex ſm triplicem diſtinctionem facti. Quoddam eſt facti permanentis ⁊ continui. vt ꝙ deus ſolis ſtat in palatio papinenſi continue. c. Dilecto. de appel. ⁊ illud non indiget ꝓbatione. Aliud eſt facti tranſeuntis vt ꝙ quidam in publico palatio occiditur coram populo. Tercium eſt notorium facti interpolati. vt quia vſurarius vna die tenet menſam parataꝫ alia non. Et illud ſic deſcribitur. eſt quoddam intellectuale ⁊ notum. ſic ꝙ non poteſt aliqua tergiuerſatione celari. vt ꝙ preſbiter cognoſcat concubinam cum qua habet animalia gradientia circa focum panem poſcentia. De hoc plenius no. per docto. in. c. veſtra ꝑallega. vbi tractatur materia notorij. que eſt adeo intricata ꝙ dicit Io. de ligna. ⁊ dominius Antho. de but. ꝙ multi loquuntur de notorio quid ſit no‑

toꝛiuꝫ ignoꝛantes. Et in cõcilio basilieñ in ſeſ-
ſione.xx. additus ē quartus modus vltra tres
cõmunes notorietatis. ſcꝫ qñ ſacerdos mlierē
de incontinentia ſuſpectā ⁊ infamatam tenet. ⁊
ꝑ ſuum ſuꝑioꝛem admonitus ipſam cuꝫ effectu
ñ dimittit. vt in decre. qḋ incipit. quũqꝫ cleric⁹.
in q̄ cē notoꝛij cõcubinarij a ꝑceptione fructuuꝫ
oīm bñficioꝝ ſuoꝝ triũ menſiũ ſpatio ipo facto
ſuſpēdunẗ. q̄s fruct⁹ ſuꝑioꝛ ꝯuertat in fabricaꝫ
vel in aliam euidentem vtilitatem ecclaꝝ. ex q̄-
b⁹ iſti fructus ꝑcipiunẗ. ⁊ niſi monit⁹ cõcubinā
dimittat aut aliā ñ reſumat: oībꝫ bñficijs ꝓuẗ
Et nota ꝙ moderni ponunt nouē genera ꝓba-
tionum. q̄ in iure formalr̄ differunt. vt ſunt ar-
gumentum. pſumptio. iudicium. fama. rumoꝛ.
occultũ pene. occultũ omnino. manifeſtũ. ⁊ no-
toꝛium. Uñ argumentũ eſt ratio rei dubie faci-
ens fidem. de here. cũ ex iniuncto. de ver. ſig. c.
foꝛus. Preſumptio eſt quoddam mediũ intelle-
ctuale veritatis eliciende ex circũſtātijs inſur-
gens. de pſũp. Ex ſtudijs. ꝰ illa que ſit iuris tm̃
⁊ q̄ iuris ⁊ de iure. no. in. c. is q fidem. de ſpon.
vbi glo. no. de quintuplici pſumptōe. Iudiciuꝫ
eſt mediũ intellectuale ex aliq̄ ſingulari circun-
ſtantia inſurgens. C. ⁊. ff. de rei ven. l. iudicia
Fama eſt illeſe dignitatis ſtatus vita ⁊ moꝛibꝫ
ꝯprobatus. Hoc veꝝ de fama hoīs. Sic infa-
mia eſt leſe dignitatis ſtat⁹ vita ⁊ moꝛibꝫ repro-
batus. Sꝫ fama de aliq̄ negotio. ē medium ve-
ritatis eliciende ꝯ ꝯmunis ⁊ clamoꝛoſa inſinua
tio: inſurgens apud totam vel maioꝛem ꝑtem
ꝑpli. ex incerto auctoꝛe ꝓueniens. Rumoꝛ ē ꝑ-
ticularis inſinuatio clamoꝛoſa ab incerto au-
toꝛe ꝯſurgens. Pene occultum qḋ ꝓbari pt̄ ſed
difficilr̄. Occultum omnino ē qḋ nullaten⁹ ꝓ-
bari pt̄. Et ſubijciẗ iudicio diuino. ꝰ ſimo. ſic. vj.
q. j. Si omnia. Manifeſtum dr̄ qḋ defacili ꝓ-
bari pt̄. ⁊ notoꝛium. ſ. deſcꝑtum ē. De q̄ etiam
daẗ exemplum de ſtatua ⁊ ꝑcuſſione. vt no. i. c.
ſuꝑ eo. de teſti. cogen. ⁊ in. l. ciues. C. de appel.
Nouatio ē pꝛioꝛis debiti a pꝛioꝛis obligatōis ꝑti-
bus ꝟ volētibꝫ expſſe in aliam obligatōꝫ trāſfu
ſio vel tranſactō. v. g. Debui tibi centum aure
os ſub ꝯditōne ſi nauis venerit ex aſia. placuit
inẗ nos nouare obligatōꝫ. vt illud qḋ debui ti-
bi ſub ꝯditōne. pure ⁊ ſine ꝯditōne debeam. hec
eſt nouatio ita ꝙ pꝛioꝛ obligatō ꝯditōnalis trāſit
in poſterioꝛem puram ꝑ nouatōꝫ. Eodē modo
pone exempla in ſimilibꝫ vt. ff. de noua. ⁊. C. e.
ti. ꝑ to.
Nouale ē terra pſciſa al's ꝑtermiſſa q̄ ꝑ annuꝫ
ceſſat. Alij dicunt ꝙ ex ſilua q̄ arboꝛibꝫ extirpa
tis ad cultum redigiẗ fieri. nouale dicaẗ. Et vt̄-
qꝫ illaꝝ interpꝛetationum colligiẗ ex legibꝫ ci-
uilibꝫ. Sꝫ apud notarios romani pontificis no

uus vſus obtinuit. ꝙ nouale etiam dr̄ ager de
nouo ad agriculturam redact⁹. de q̄ non extat
memoꝛia ꝙ aliqñ cult⁹ erat. vt in. c. qd ꝑ noua-
le. de v. ſig. vbi de hoc.
Nouum op⁹ facit. q aut edificando aut deſtruē-
do aut foueam faciendo. pſtinam faciem opis i-
mutat. Secus ſi vetus reficiat vel incrementũ
imponat. qꝛ tunc non videẗ nouum op⁹ facē. ff.
eo. ti. l. j. §. nouũ ⁊. §. ſi qs edificium.
Noui opis nũciatio ſm Hoſ. eſt ille q de nouo
edificat in p̄iudiciuꝫ alteri⁹ facta legalr̄. l. j. ff.
de no. ope. nũc. ⁊ ꝑtinet ad ea tm̃ q̄ ſunt ſolo cõ
iuncta. vt in. l. p̄alle. Fit aẗ tripliciẗ. Primo ſo-
lo vbo. dicendo. nũcio nouum op⁹. ⁊ ꝟ in loco
edificij ipo dño noui opis. Scḋo ꝑ iactuꝫ lapi
dis vel lapilli. Tercio ꝑ iudicis ꝓhibitōꝫ. Pri
mo modo nũcians ꝑdit poſſeſſionem ⁊ facit ad-
uerſarium poſſeſſoꝛem. v. g. Uoluiſti domũ edi
ficare in fundum meum ⁊ nũciaui tibi ꝙ nõ fa-
ceres. dicendo nouum op⁹ nuncio. i. ꝓhibeo. nũ
cians vo ſecũdo ⁊ tercio mō. retinet poſſeſſionē
ſm Berñ. in. c. Ex ꝑte. de v. ſig.
Nouum opus nunciare. eſt ꝓhibē ne edificiuꝫ
fiat. vt qñ nuncio tibi ne edifices in fundo meo
vel ꝑ iactum lapilli pñtibꝫ teſtibꝫ. Hec nũciatō
habꝫ talem effectum. ꝙ ſi edifices ibi. ſpꝛeta nũ
ciatione mea. abſqꝫ ꝟ ꝙ caueas de ope demoliē
do ſeu deſtruendo. ſi te apparuerit iniuſte edifi-
care. quicq̄ poſtea edificaueris ſiue iuſte ſiue
iniuſte totum debebit deſtrui. vt. l. j. p̄al. §. op⁹
nouum ⁊. §. nunciam⁹. Et ſi aliqd in publico fi
at omnes ciues opus nouũ nunciare pñt. Naꝫ
reipublice inteē ꝙ plurimos ad defendenduꝫ
ſuam cām admittē. l. iij. in fi. ff. de no. op. nunc.
Et dr̄ in. §. opus nouum p̄al. ꝙ hoc dictum nõ
ꝯplectiẗ oīa opa. vt. ſ. de inīdic.
Noxa dr̄ id qḋ nocet vel nocuit. vt ſuus ⁊ cer-
uus aut aliud animal nocens. vt. ff. de nox. ac.
in rubꝛi.
Noxia dr̄ ipm̃ delictum maleficium vel dam-
num datum. Unde. Noxia delictum delinq̄ns
noxa vocaẗ. vt inſti. de nox. ac. in glo.
Nullaten⁹ vide in cle. vnica de ſeq̄ſt. in glo. ꝑ
oꝛdinarium.
Nullitatis ſniē ſũt multi modi. vt no. Io. an. ꝰ
re iudi. c. j. vbi remittit ad ſpe. de ſen. ꝓba. §.
iuſta. Et ſnīa nulla non mereẗ hr̄e nomen ſniē.
de re iudi. c. fi. li. vj. ff. e. ti. l. iiij. §. ꝯdemnatum
Et ē glo. fi. in cle. vnica deſeq̄ſtra. p̄alle.
Numerata pecunia duobꝫ modis dr̄. Uno mō
reſpectu creditoꝛis. q ꝓpꝛie dr̄ numerare pecu-
nias debitoꝛi vt ſibi reddaẗ. Alio modo reſpe-
ctu debitoꝛis q ꝓpꝛie dr̄ ſoluere creditoꝛi. ⁊ im-
ꝓpꝛie dr̄ numerare cum ſoluit qḋ debet. Datur
aẗ exceptio non numerate pecunie a creditoꝛe

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

principali debitori vel fideiuſſori. ẜ numeratio
pecunie large ponit̃ hic ꝓ omi re quã qs nume-
rauit vel ſoluit.
Nummiſma ẜm q̃ſdam ẽ idez qđ moneta cur-
rens ⁊ ſpecialis vel eſt idem qđ nummus. ẜ oli
nummiſma ⁊ aureus ⁊ ſolidus auri idem erãt
vt. C. de vete. l. j. li. xj. ⁊. C. de ſpoꝛ. l. ij. Et in
euangelio Math. ⁊ dicit phus libꝛo. v. ethi. ꝙ
nummiſma factum eſt non ex natura rei ſed ex
lege.
Nũmularius eſt nũmoꝝ numeratoꝛ vel malle
atoꝛ. Quoniam ⁊ ipſe accipit pecuniam ⁊ ero-
gat ſicut campſoꝛ. ⁊ inde facit ſcpturaz ad quã
frequẽter recurritur in dubio. vt ꝑ eam data ⁊
accepta ꝓbent̃. hic etiã argẽtarius dr̃ vt ſup̃ de
littera A.
Nummus. i. denarius. de q̃ di. phus. v. ethi. ꝙ
eſt menſura omnium rez. quia eſt fideiuſſoꝛ no
bis in omni neceſſitate pro qualibet re q̃ indi-
gemus.
Nunci⁹ ẽ qui vicem gerit epl̃e. ⁊ q ſine manda-
to ⁊ lr̃is mittit̃. qui eſt velut pica ⁊ organum ⁊
vox dñi mittentis ipſum. ⁊ large quilibz nũci⁹
poteſt dici ꝓcuratoꝛ ẜ non econuerſo.
Nuncupatio eſt quaz in cereis tabulis recitat
teſtatoꝛ dicens. ꝙ ẜ vult in his cereis tabulis
q̃ ſcpte ſunt. ita dico. ita lego. ita ꝙ vos mihi ci-
ues teſtimonium ꝑhibeatis.
Nuncupare ẽ palam nominaꝛ̃ vl̃ vocare ⁊ ꝯfir-
mare ẜm Yſi. li. v. Re. j. teſtamẽtum nuncupa
tiuum.
Nunq̃ q̃nq3 idem ẽ ꝙ raro. j. q. j. nunq̃.
Nundine ſunt generale foruz ad qđ vndiq3 ho-
mines ꝯfluunt ⁊ concurrunt.
Nuptie ſunt matrimonium. vel viri ⁊ mulieris
coniunctio. indiuiduam vite ꝯſuetudinem reti-
nens. diuini ⁊ humani iuris ꝯmunicatio. xxx.
q. v. nullum. Et dicuntur nuptie ex eo. qꝛ nubẽ-
tium capita in ſolenni benedictione velabant̃
⁊ quaſi nube cooperiebant̃. c. q. nr̃ates. ⁊. c. fe-
mine. Et illud indiuiduã vite ꝯſuetudinẽ. tãtũ
valet ſicut ꝯſortium omnis vite. ⁊ hoc q̃tum ad
ꝓpoſitum. quia hanc intentionez hr̃e debent vt
ꝑpetuo ſimul manere debeant. q̃uis p⁹ ꝯtractuz
matrimonij. ante carnalem copulam. poſſit al-
ter altero inuito religionem intrare. Et q̃n nu-
ptie ſunt ꝓhibite celebrari. hẽt in. c. capellanus
de ferijs. Et in hijs verſib⁹. Aſpiciens veterem
circum qua ſi quis benedicta. Non licet hic. lz
hic. hic non licet. licet hic. hic nõ.
Nuptie ſcđe dicuntur omnes q̃ ſequunt̃ ꝑmas
licet ſint tercie quarte vel quinte ⁊c̃. vt q̃n aliqs
nubit alicui p⁹ ꝑmas nuptias. C. e. t. l. ſi qs. §.
tale.

Nurus eſt vxoꝛ filij.
Nunc. no. Archi. lxiij. di. ego ⁊ glo. xxxiij. q. v.
Si adieris ⁊ ſilr̃. Uin. de. offi. dele. c. prudenti-
am. §. vj.

Obligatio ẽ iu-
ris vinculum quo neceſſitate
aſtringimur alicui⁹ ſoluende
rei. ſcđm noſtre ciuitatis iura
inſti. de obliga. in princi. Et eſt duplex. ci-
uilis ⁊ pretoꝛia. Ciuilis que aut legib⁹ con-
ſtituta aut certo iure ciuili ꝓbata ẽ. Sed ꝑ-
toꝛia eſt quam pretoꝛ ex ſua iuriſdictõe conſti-
tuit. que etiam oneraria vocat̃.
Obtemperare eſt obſequi vel obedire. vel iuſſu
iudicis ꝑparere.
Obaudire eſt quaſi de mente deducere ẜm Jo.
an. de elect. li. vj. c. fundamenta.
Obſcuritas eſt illa que fit in dictõe. Sed am-
biguitas q̃ fit in oratione vt no. glo. ij. in. l. ve-
teribus. ff. de pact. verbigratia. vẽdidiſti mihi
fundum. ⁊ dictum eſt accedere ſtichum. non ap
paret de quo ſticho. ergo nõ fit condemnatio in
actione contractus. niſi oſtendatur de quo ſti-
cho venditoꝛ intellexerit. l. ſi in emptoꝛe in prin-
ci. ff. de contrahen. emp. ⁊ vendi. quia ratio di-
ctat actoꝛem probare. ⁊ quia emptoꝛ agit ⁊ ꝓ-
bat de ſticho ſed non de quo: ſtatur reo decla-
ranti obſcuritatem. Ceteris enim paribus reo
fauendum eſt potius q̃ ⁊c̃. vt in regu. cum ſint.
de re. iuris. li. vj. Item ibi vendidi tibi domum
locatam per me cuidam. ⁊ dixi ꝙ penſionem pri
mi anni haberem. ⁊ ſequentium annoꝛum tu
haberes. Et dixi ius pignoꝛum vtrunq3 ſecu-
turum. dicit textus. ius pignoꝛum primo per-
tinet ad me pro penſione primi anni. ⁊ ſi quid
ſuper eſt. tunc pertinet ad te. ⁊ ſic fit interpre-
tatio pro proferente. l. inſulam. ff. de pig. quia
in principali ego mihi prouidi prius retinendo
penſionem prioꝛem. ex quo colligitur ⁊ decla-
ratur obſcuritas que eſt in acceſſione. ⁊ ſigni-
ficatur ꝙ pro illa penſione volui etiam prius
ius pignoꝛis retinere. Item ibi. Si quis ſti-
pulatur decimo kalendas intelligitur de prio-
ribus. l. Eum qui. ff. de ver. obli. Ratio. quia
qua ratione intelligerentur de ſecundis eadem
ratione de tercijs ⁊c̃. ⁊ ſic ſtipulatio reddere-
tur inutilis. Item ibi actoꝛ petit ſtichum in iu-
dicio. ſi reus dicit ſe intellexiſſe de nigro. ⁊
actoꝛ de albo. ſtatur dicto actoꝛis. l. inter ſti-
pulantem. §. j. ff. de verbo. obligatio. Quia a-
ctoꝛ ibi oſtendit de quo intellexerit ⁊ qui ſibi